

Socialdepartementet
Enheten för socialtjänst och
funktionshinderspolitik
S2023/00244

Yttrande över betänkandet En uppväxt fri från våld – En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn (SOU 2022:70)

Yttrandet lämnas av Länsstyrelsen Östergötland (härefter Länsstyrelsen) och är framtaget av Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck (NCH) och enheten för social hållbarhet. Länsstyrelsen belyser särskilt hedersrelaterat våld och förtryck samt utpekade regionala perspektiv utifrån myndighetens övergripande samordningsuppdrag i länet.

Länsstyrelsens yttrande är avgränsat till de frågor som ingår i myndighetens uppdrag.

Övergripande synpunkter

- Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att ge Folkhälsomyndigheten en central roll i strategiarbetet, med ett övergripande och samordnande ansvar för den nationella strategin för att förebygga och bekämpa våld mot barn (14.5). Kopplingen till folkhälsa och folkhälsoarbete kan ytterligare förstärka arbetet avseende våld mot barn, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck. Ett helhetsgrepp ur ett folkhälso-perspektiv kan vidare främja kunskapsutvecklingen inom området, särskilt i framtagandet av risk- och skyddsfaktorer.
- Länsstyrelsen instämmer i att barnrättsperspektivet, i synnerhet, måste utgöra en utgångspunkt för allt arbete inom den nationella strategin för att förebygga och bekämpa våld mot barn. Det är viktigt att likväl barns rättigheter beaktas av samhället. Häri innefattas, i linje med uppdragets genomförande, att barn ska betraktas som både kompetenta och särskilt skyddsvärda, med rätt att skyddas från våldsutsatthet samt från att själva utöva våld eller utnyttjas av andra att utöva våld.

- Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag kring inriktningen för arbetet med den nationella strategin vad avser övergripande målsättning (14.1) och utgångspunkter (14.2), strategins fem mål (14.3) samt prioriterade insatsområden och åtgärder (15.1–5). Länsstyrelsen betonar vikten av att hedersrelaterat våld och förtryck och dess konsekvenser beskrivs mer genomgående inom ramen för de förslag och insatsområden som lämnas i kap. 15 i betänkandet.
- Länsstyrelsen vill framhäva att särskilt sårbara grupper bör uppmärksammas i det fortsatta arbetet. Dessa grupper är:
  - HBTQI-personer
  - Pojkar, utifrån deras dubbla roller som offer och våldsutövare
  - Barn och unga med funktionsvariationer, särskilt intellektuell funktionsnedsättning
  - Barn till våldsutsatta kvinnor, generellt och specifikt i migrationsprocess
  - Papperslösa barn
  - Gömda barn
- Länsstyrelsen är positiv till att forskningen inom området stärks med tilldelad finansiering och anser det som nödvändigt att den riktade finansieringen överensstämmer med de inriktningar som presenterades i Forskningsrådets rapport (Forte 2022). Rapporten visar bland annat att det kan finnas vinster med att samla forskning om våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck för att åstadkomma synergieffekter och korsbefruktning av idéer och utveckling.
- Länsstyrelsen vill särskilt understryka vikten av att ett statligt ansvarstagande stärks för framtagande av implementeringsvänliga risk- och skyddsbedömningar som kan användas av socialtjänsten vid bedömning av risk för hedersrelaterat våld och förtryck, för både barn och vuxna (15.3.3). Det är av vikt att kunskapsfältet avseende nya metoder utvecklas för att aktörer som arbetar inom hedersrelaterat våld och förtryck ska få adekvata verktyg som därtill är implementeringskonforma.
- Länsstyrelsen anser att det finns utvecklingsbehov inom samhällets befintliga stöd och skydd för barn som utsätts för våld och specifikt hedersrelaterat våld och förtryck. Kommuner och regioner har redan idag ett ansträngt ekonomiskt läge, ökade krav på ansvar kan innebära ökad arbetsbelastning och att mer resurser därmed tas i anspråk. Länsstyrelsen vill betona vikten av en behovsanpassad, balanserad och jämlik styrning med medföljande finansiering för att skapa förutsätt-

ningar för långsiktigt förändringsarbete genom en hållbar mottagar-
kapacitet.

- Länsstyrelsen vill framhålla vikten av att tilldelade regeringsuppdrag förtydligas genom stringenta uppdragsbeskrivningar och samverkansförväntningar till utpekade aktörer.
- Länsstyrelsen ser positivt på riktade statsbidrag inom uppdraget men vill uppmärksamma att det även finns behov av att rekvisiten på bidragen styrs mot att innehålla skrivningar om hedersrelaterat våld och förtryck.
- Enligt förordning (2022:1345) om nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck ska centrumet stödja och bidra till ett strategiskt, förebyggande och kunskapsbaserat arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck på nationell, regional och lokal nivå. Länsstyrelsen anser att det nationella centrumet, utifrån det systematiska och långsiktiga arbete som bedrivs i samverkan med adekvata aktörer på samtliga nivåer, kan vara del i utvecklingen av det kunskapsbaserade stödet. Detta för att tillsammans med Folkhälsomyndigheten bidra till ett hållbart strategiarbete för att motverka och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck.

Specifika synpunkter

Författningsförslag

1.1 Förslag till lag med vissa bestämmelser om kommuners ansvar för att förebygga och bekämpa våld mot barn

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget avseende denna del. Länsstyrelsen efterfrågar dock en diskussion kring hur privata aktörer som faller utanför kommunens verksamhetsområden och ansvar ska innefattas i kartläggning, analys och lägesbild. Regleringen kommer att innebära att ett flertal skolor, fritidshem, förskolor och pedagogiska omsorger, det vill säga platser där barn tillbringar stor del av sin tid, faller utanför det nya lagförslaget.

Länsstyrelsen anser att det kan finnas en risk att det hos vissa privata aktörer upprätthålls hedersförtryck genom bland annat patriarkala strukturer och normer. Det är viktigt att skola, fritidshem, förskola och pedagogisk omsorg utgör trygga miljöer för barn, där rättigheter enligt barnkonventionen efterlevs för varje enskilt barn. Det pedagogiska arbetet ska grunda sig på sekulära och demokratiska värderingar, såsom mänskliga rättigheter, individens frihet och integritet, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Varje barn ska

därtill ha kännedom om sina rättigheter. Dessa miljöer ska och måste vara platser där barn inte utsätts eller riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck och där barn som är utsatta i hemmiljön även kan fångas upp och få skydd, stöd och behandling.

En liknande problematik kan uppstå i skolsegregerade miljöer där hedersnormer riskerar att befästas och barn och unga inte får tillgång till en frizon för individuell utveckling, frihet och fritt tänkande. Rapporten ”Heder och samhälle” belyser att våldsutövning ökar i introverta eller inneslutna grupper där samspelet med andra grupper är låg samt att ”[h]edersrelaterat våld och förtryck närs bland annat av minoritetsskap, särskilt i kombination med kollektiv statslöshet, krig, migration och segregation”.¹

1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:609) om målsägandebitråde och 1.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:997) om särskild företrädare för barn

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag. Länsstyrelsen vill dock understryka att det är av vikt att det juridiska biträdet och socialtjänsten har en aktiv dialog och samverkan under hela förundersökningen. Detta för att ta tillvara barnets behov av en trygg process samt tillförsäkra att rätt åtgärder sätts in i form av skydd och krisstöd, vilket gäller såväl under förundersökningen som efter densamma. En aktiv dialog och samverkan under hela förundersökningen ska inte bara innefatta barn som är målsägare utan även eventuella syskon som ännu inte blivit föremål för en rättsprocess. När det gäller barn som har utsatts för hedersrelaterat våld och förtryck saknar dessa inte sällan ett skyddsnät när våldet sanktioneras eller upprätthålls av familjen och/eller släkten.

1.6 Förslag till ändring i socialtjänstlagen (2001:453)

Länsstyrelsen föreslår att anmälningsskyldigheten i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen bör utökas till att omfatta samtliga anställda inom stat och kommun. Detta i syfte att stärka ett ansvarstagande i samhället och härigenom skydda barn från våld.

Länsstyrelsen efterfrågar vidare en diskussion kring anmälningsskyldigheten enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS, 2014:6) när det gäller misstanke om brott mot barn. Länsstyrelsen föreslår härvid att en anmälan om brott ska upprättas. Barnrättskommittén har rekommenderat Sverige att vidta åtgärder för att få till stånd ett sammanhängande och samordnat system som skyddar barn. Detta bland annat i syfte att fler fall av övergrepp och våld

---

¹ Heder och samhälle. Det hedersrelaterade våldets och förtryckets uttryck och samhällets utmaningar (2019). Rúna í Baianstovu, Sofia Strid, Hanna Cinthio, Emmie Särnstedt Gramnaes och Jan-Magnus Enelo, s. 8.

mot barn ska anmälas². Barnets skydd mot fortsatt våld måste alltid beaktas och en anmälan om brott ska planeras i samråd och samverkan mellan Polismyndigheten och socialtjänsten. I sammanhang där misstanke om hedersrelaterat våld och förtryck förekommer behöver även de strukturer tas i beaktande som kännetecknar den komplexitet som en sådan utsatthet medför, i synnerhet vad avser adekvata avvägningar i förhållande till tids- och skyddsaspekter.

3.1 Att beskriva och definiera våld mot barn

Länsstyrelsen efterfrågar en beskrivning av socialt, latent och ekonomiskt våld på generell nivå och dess konsekvenser avseende barn.

Länsstyrelsen saknar ett tydligare perspektiv vad avser människohandel och exploatering av barn för samtliga ändamål, vilket behöver framhävas ytterligare i de förslag som utredningen presenterar. Aktuella områden finns inte beskrivna i avsnittet som rör definitioner av våld, därmed saknas exempel på våld mot barn när vuxna eller andra barn utnyttjar barn för att begå våldshandlingar, brottsliga handlingar, narkotika- och vapenhantering samt tiggeri. Det kan, i förekommande fall, vara fråga om barn som har avvikit från samhällets vård, ensamkommande barn som försvinner och barn som rymmer hemifrån. Det är av vikt att inte fastna i stereotypa föreställningar kring vem eller vilka som är att anse som brottsoffer eller våldsutövare. Det finns en risk att det otypiska våldsutövandet för respektive kön osynliggörs i det fall de ”otypiskt våldsutsatta barnen” inte synliggörs. Länsstyrelsen föreslår därför att skrivningar härom inkluderas.

14.3.2 Barns utsatthet ska upptäckas

Länsstyrelsen instämmer i utredningens beskrivning och anser att det är av vikt att uppmärksamma att barn inte berättar om våldsutsatthet om vuxna inte ställer frågor om våld. Vuxna måste därtill visa att de är beredda att hörsamma det barnet berättar. Oaktat den generella våldskunskapen hos personal i skola, förskola och pedagogiska omsorger är det väsentligt att kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck, och dess olika uttrycksformer, samt konsekvenserna av desamma – såsom barn- och tvångsåktenskap, könsstympling och risk för bortförande – säkerställs. Vid samtal med barn är det således av vikt att ha kännedom om lämpliga samtalstekniker och skapa trygghet i den känslomässiga processen för att i ett initialt skede kunna upptäcka eventuell förekomst av utsatthet.

---

² CRC/C/SWE/CO/5 (2015), Sammanfattande slutsatser och rekommendationer avseende Sveriges femte periodiska rapport, punkt 28.

14.3.3 Barn ska få det skydd och stöd samt den behandling de har rätt till
Länsstyrelsen vill understryka vikten av att utifrån barnrättsperspektivet även belysa kopplingen till kvinnorrättsperspektivet när det gäller våldsutsatta kvinnor och barn. Det är våldsutsatta kvinnor som tar med sig sina barn för att söka skydd hos socialnämnden eller hos kvinnojourerna i landet. Våldsutsatta kvinnor och barn får inte sällan en särskild anknytning som även stärks vid uppbrott från våld. Samhället måste därför särskilt beakta våldsutsatta kvinnors och barns rätt till uppbrott och frihet från våld.

Barns och ungas utsatthet för hedersrelaterat våld och förtryck ställer andra krav på samhällets förmåga att upptäcka, skydda och stödja på såväl kort som lång sikt. Länsstyrelsen efterfrågar tydligare skrivningar i strategin avseende regionernas roller och ansvar. Detta i synnerhet vid identifierat behov av vård eller behandling på lång sikt, inte minst vid könsstympling och i den eftervård som krävs efter placering i exempelvis skyddade boenden.

14.3.5 Kunskaps- och metodutvecklingen ska stärkas

Länsstyrelsen instämmer i utredningens ansats om att en strävan efter uppdaterad, adekvat och korrekt kunskap inom området är nödvändig. Länsstyrelsen anser att det finns ett särskilt utvecklingsbehov inom forskningen vad avser hedersrelaterat våld och förtryck främst hänförligt till avsaknaden av aktuell forskning. Det är därför av vikt att främja utvecklingen av kunskapsbaserade metoder och arbetssätt inom området både på kort och lång sikt.

14.6 Ett antal nationella aktörer ska bidra särskilt i det övergripande arbetet för att uppnå strategins mål

Länsstyrelserna utgör länken mellan lokal, regional och nationell nivå. Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck har i uppdrag att erbjuda länsstyrelserna stöd i utvecklingen av regionala resurscentra för att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck. Länsstyrelserna bör därför, utifrån det som anges ovan, utgöra en av de aktörer som särskilt behöver bidra i strategiarbetet.

14.8.2 Kommunerna ska kartlägga och analysera behoven samt upprätta planer för de åtgärder som man avser att vidta

Länsstyrelsen instämmer i utredningens förslag. Kommunerna har det yttersta ansvaret för att våldsutsatta och barn ska få sina behov av stöd och skydd tillgodosedda. För att inget barn ska förbises i det främjande och förebyggande arbetet, i relation till kommunövergripande kartläggningar, behövs tydliga samverkansdirektiv kring föreslagna skriftliga överenskommelser med relevanta aktörer. Länsstyrelsen anser att det finns vinster med samverkan mellan kommuner och regioner inom ovan angivna områden för att nå fram-

gång i arbetet. Det är i dessa sammanhang av vikt att beakta det kommunala självstyret utifrån kommunernas enskilda förutsättningar och behov.

Ett förebyggande arbete förutsätter att riskfaktorer identifieras. Länsstyrelsen har uppmärksammat att vissa perspektiv, i synnerhet vad avser hedersrelaterat våld och förtryck, riskerar att förbises i det fall kommunerna inte ges ytterligare stöd eller verktyg att utveckla kartläggningsarbetet på ett kunskapsbaserat sätt.

15:1 Våld mot barn ska förebyggas

15.1.1 Förstärkt fokus på främjande och förebyggande arbete

Förbättrade förutsättningar för hälso- och sjukvårdens främjande och förebyggande arbete
Länsstyrelsen instämmer i utredningens förslag men understryker behovet av att särskilt uppmärksamma hedersrelaterat våld och förtryck och dess konsekvenser. Utifrån en jämlik vård, rätten till sexuell och reproduktiv hälsa samt en uppväxt fri från våld för varje barn är det viktigt att könsstympling av flickor och kvinnor uppmärksammas. Härutöver måste ett främjande och förebyggande arbete mot hedersnormer bedrivas systematiskt. Detta i synnerhet avseende föreställningen om oskuld, kyskhets och rätten att äga sin kropp och sexualitet.

Förbättrade förutsättningar för socialtjänsten att arbeta främjande och förebyggande
Länsstyrelsen instämmer i utredningens förslag. Länsstyrelsen har uppmärksammat att vad avser redan identifierad hedersproblematik (indikativ nivå) i familjer finns det i dagsläget inga evidensbaserade, kunskapsbaserade och utvärderade metoder eller arbetssätt. Länsstyrelsen anser att ett proaktivt, kunskapsbaserat och långsiktigt arbete behöver utformas i syfte att utveckla nya arbetssätt för att barn och unga ska få leva sina liv fria från våld.

Ta till vara potential som finns hos olika aktörer och verksamheter i samhället

Statsbidrag bör införas för att fler ska ha möjlighet att bidra i det främjande och förebyggande arbetet

Länsstyrelsen instämmer i utredningens förslag men vill uppmärksamma att när det offentliga ansvaret för våldsutsatta barn och unga stärks måste även tas i beaktande att samhället behöver värna om det fria ideella engagemanget hos bland annat kvinno- och tjejjourer. Länsstyrelsen anser därför att det arbete som utförs av kvinno- och tjejjourer, HBTQI, - och funktionshinderorganisationer, ideella organisationer som arbetar mot hedersrelaterat våld och förtryck, integration och inkludering behöver ges ekonomiska förutsättningar.

15.1.2 Kunskapen om våld och våldets konsekvenser ska öka hos barn och vuxna

Förstärka kravet på att förmedla kunskap om våld till barn i förskola och skola

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag och anser att implementeringen är av vikt för en fortsatt levande demokrati, allas lika rättigheter och ett samhälle fritt från våld och förtryck. Länsstyrelsen anser att våldsområdet, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck, bör inkluderas i ordinarie undervisning enligt läroplanen, exempelvis utifrån Agenda 2030 och barnkonventionen.

Förslaget har nära koppling till förslaget i 15.2.1 om att förutsättningarna för barn att reagera på våldet och signalera till omgivningen ska stärkas genom kunskapshöjande insatser i förskola och skola. För att detta arbete ska få bäring och barns upptäckta utsatthet omhändertas på ett adekvat sätt, måste elevhälsans förutsättningar och kapacitet stärkas på skolorna.

15.1.3 Stödet till föräldrar ska stärkas

Länsstyrelsen är positiv till att vidareutveckla det föräldrastöd som redan finns genom att utveckla befintliga universella föräldrastödsprogram. Detta så att alla barns livssituationer och faktorer som rör hedersrelaterat våld och förtryck inkluderas. Barn och unga som lever i särskild utsatthet riskerar isolering och utanförskap när tilliten till myndigheter brister från föräldrarnas sida. I sådana fall är det av vikt att arbeta långsiktigt och förtroendeskapande. Både universell och selektiv prevention behöver harmoniseras, en förutsättning för att möjliggöra detta är att hedersrelaterat våld och förtryck inkluderas i den fortsatta kunskapsutvecklingen och i strukturerna för samordning och samverkan på nationell, regional och lokal nivå.

I dagsläget finns det inte något evidensbaserat föräldrastödsprogram till föräldrar vid identifierad hederskontext. Länsstyrelsen anser att befintlig kunskap inom området behöver utvecklas. Arbeta med föräldrar i en identifierad hederskontext måste vidare vara avvägt och riskbedömt innan det kan genomföras.

Länsstyrelsen anser att det inom ramen för myndighetens regionala samordningsuppdrag finns behov av ett bredare och långsiktigt uppdrag kring föräldraskapsstöd till länsstyrelserna. Om Socialstyrelsen ges i uppdrag att kartlägga vad som idag erbjuds inom kommunerna bör samarbete ske med länsstyrelserna och arbetet resurssättas därefter.

15.1.4 Insatserna till barn och vuxna som utövar eller riskerar att utöva våld mot barn ska stärkas

Barn som utövar våld bör uppmärksammas särskilt

Länsstyrelsen anser att hedersrelaterat våld och förtryck behöver beaktas när det gäller kunskapsutveckling avseende återfallsförebyggande arbete med personer som utsätter närstående för våld. Det finns behov av att utveckla kunskapen om risker på individ, grupp och samhällsnivå inom olika former av våld som har påverkan och beröringspunkter med hedersrelaterat våld, till exempel våldsbejakande extremism och gängkriminalitet. Detta i syfte att dels förebygga och upptäcka aktuellt våld och de arenor där våldet utövas, dels förstärka samhällets kapacitet att möta barns behov av skydd, stöd eller behandling på såväl kort som lång sikt.

Länsstyrelsen anser att även pojkars särskilt utsatta situation inom en hederskontext bör uppmärksammas. Pojkar som befinner sig i en hederskontext kan utgöra både offer och förövare. Det är därför av vikt att kunskapen inom området utvecklas i syfte att stärka samhällets omhändertagande av problematiken på ett lämpligt sätt. Pojkar som rekryteras till kriminalitet socialiseras inte sällan i befintlig kontext utifrån kriminella strukturer. I dessa sammanhang kan destruktiva maskulinitetsnormer i kombination med hedersnormer ha en förstärkande inverkan. Pojkar kan härigenom höja sin status och upprätthålla rollen som en ”man” som skyddar familjens heder, och riskerar därför även att bli våldsutövare genom hederskodex i flera miljöer. Kommun och skola är i dessa fall exempel på viktiga arenor i det brottsförebyggande- och jämställdhetsfrämjande arbetet.

Länsstyrelsen anser vidare att det behövs tydlighet när det gäller att våld mot barn även kan avse sexuellt våld oberoende av relation samt exploatering av barn för andra ändamål än sexuella. Det är aktuellt både vad gäller barn som utövar våld mot varandra och i relation till vuxna som utnyttjar barn.

Länsstyrelsen betonar vidare vikten av att våld i form av exploatering av barn och unga inkluderas i det kartläggningsuppdrag som utredningen föreslår att tilldela Socialstyrelsen.

15.2 Barns våldsutsatthet ska upptäckas

15.2.1 Förutsättningarna för barn att reagera på våldet och signalera till omgivningen ska stärkas

Länsstyrelsen instämmer i utredningens förslag men anser det vara av vikt att hedersrelaterat våld och förtryck, och dess olika uttrycksformer, samt konsekvenser även tas i beaktande. Länsstyrelsen föreslår att Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck inkluderas som samverkansaktör, tillsammans med Skolverket och Linköpings universitet (Barnafrid – nationellt

kunskapscentrum), i det uppdrag som utredningen föreslår att tilldela Brotts-
offermyndigheten. Detta då det nationella centrumet, utifrån det systematiska
och långsiktiga arbete som bedrivs i samverkan med adekvata aktörer på
samtliga nivåer, kan vara del i utvecklingen av det kunskapsbaserade stödet
inom aktuellt uppdrag.

15.3 Barn ska få det skydd och stöd samt den behandling de har rätt till

15.3.1 Tillgängligheten till skydd, stöd och behandling ska förbättras

Fortsatt arbete för att stärka tillgång och tillgänglighet till psykiatrisk och psykologisk behandling för våldsutsatta barn

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att varje enskilt barn som utsätts för våld
får stöd och behandling. Alla våldsutsatta barn är inte i behov av behandling
via Barn- och ungdomspsykiatrin, det är därför av vikt att det även görs
satsningar på kommunala samtalsmottagningar för våldsutsatta barn. Det
behöver finnas verksamheter med kompetens inom hedersrelaterat våld och
förtryck med anpassade samtalsmetoder.

Utifrån vad som anges i utredningen kring långa väntetider till Barn- och
ungdomspsykiatrin efterfrågar Länsstyrelsen konkreta förslag på åtgärder vad
avser det fortsatta arbetet med tillgång och tillgänglighet till psykiatrisk och
psykologisk behandling. Detta i förhållande till våldsutsatta barn generellt
och i synnerhet hedersrelaterat våld och förtryck. För att hela stödkedjan
kring utsatta barn ska vara välfungerande måste regionerna få ökad förmåga
till en aktiv samverkan kring individärenden vid våldsutsatthet.

15.3.2 Barns delaktighet i utformning, genomförande och uppföljning av insatser ska stärkas

Den individuella uppföljningen behöver stärkas

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag. Det är av vikt att systematisk
uppföljning sker avseende placering av våldsutsatta kvinnor och barn på
skyddat boende/HVB/familjehem under och inför placeringens upphörande
samt efter att placering har upphört. Länsstyrelsen anser vidare att de insatser
som har påbörjats under en placering i skyddat boende måste följas upp. Pers-
pektivet hedersrelaterat våld och förtryck bör därför särskilt specificeras i ut-
redningens direktiv.

Länsstyrelsen instämmer i utredningens förslag om att ett krav bör utformas i
fråga om uppföljning och utvärdering av socialtjänstens insatser utifrån barn-
ets egna upplevelser.

15.4 Barns rättigheter i brottmålsprocessen ska tillgodoses

Länsstyrelsen understryker behovet av auktoriserade rättstolkare inom aktuella områden samt vikten av att dessa erhåller adekvat utbildning vid tolkning i samband med barnförhör, och därtill erbjuds möjlighet att erhålla baskunskaper avseende våld mot barn.

15.4.2. Yrkesverksamma ska bemöta barnet på ett respektfullt och anpassat sätt och ha särskild kompetens

Länsstyrelsen tillstyrker delvis förslaget om särskild kompetens hos barnförhørsledare men anser att undantaget för ska-kravet bör ändras från ”brådskande” till ”om förhöret måste hållas omgående”. Barnutredningar är, på grund av det lagstadgade skyndsamhetskravet och lagstadgade tidsfrister, alltid brådskande. Det föreligger därmed en risk att undantaget, utifrån lagformuleringen, därför blir praxis. Länsstyrelsen framstryker att i ärenden som gäller hedersrelaterat våld och förtryck är det av vikt att förhørsledaren har kunskap om barns våldsutsatthet generellt men även om konsekvenserna för barn och unga av att leva i en hederskontext.

15.4.5. Samverkan måste ske med barnets behov i fokus – barnhusverksamheter ska finnas i hela Sverige och utvecklas

Till det förstärkta ramverket ska det knytas mer detaljerade bestämmelser eller rekommendationer kopplat till genomförande

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag men anser att Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck bör skrivas in i uppdraget som samrådande myndighet tillsammans med Brottsoffermyndigheten, Linköpings universitet (Barnafrid – nationellt kunskapscentrum), Barnombudsmannen och Myndigheten för delaktighet. Detta i syfte att stödja och bidra till ett strategiskt, förebyggande och kunskapsbaserat arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck i enlighet med vårt uppdrag.

16.4.2 Länsstyrelserna ska stödja det lokala och regionala arbetet

Länsstyrelsen instämmer i utredningens förslag. För att arbetet ska få jämlikt genomslag i landet krävs ekonomiska förutsättningar för Länsstyrelserna.

Ärendets beredning

I detta ärende har länsrådet Ann Holmlid beslutat. Utredare Pernilla Gunnarsson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har utredarna Maha Eichoue och Karin Billenius vid enheten för utredning och analys, handläggarna Lina Rundqvist och Jenny Landquist vid enheten för stöd och samverkan, samt enhetschef Linda Vallin vid enheten för stöd och samverkan och avdelningschef Sandra Petersson, vid Nationellt Centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck, deltagit. Även utvecklingsledare Martina Gavranovic och Emmelie Watsfeldt från enheten för social hållbarhet vid avdelningen för människa och samhälle har deltagit i den slutliga handläggningen.

Ann Holmlid
Länsråd

Pernilla Gunnarsson
Utredare

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på
www.lansstyrelsen.se/dataskydd.